

OSH Pulse 2025: tööohutus ja töötervishoid kliima- ja digimuutuste ajastul

Eurobaromeetri kiiruuring – kokkuvõte

Autorid: Sharon Belli ja Femke De Keulenaer, Ipsos – Euroopa kodanikuhariduse osakond.

Projektijuhid: Maurizio Curtarelli ja Pierre Bérastégui – Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet (EU-OSHA).

Kokkuvõtte tellis Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet (EU-OSHA). Dokumendi sisu (sealhulgas selles esitatud arvamused ja/või järeldused) kajastab üksnes autorite, mitte tingimata EU-OSHA seisukohti.

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet ega ükski selle nimel tegutsev isik ei vastuta eespool esitatud teabe võimaliku kasutamise eest.

© Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet, 2026

Reprodutseerimine on lubatud allikale viitamisel.

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Ameti autoriõigusega kaitsmata fotode ja muude materjalide kasutamiseks või reprodutseerimiseks tuleb taotleda luba vahetult autoriõiguse omanikult.

Sisukord

Jooniste loetelu.....	4
Sissejuhatus	5
1 Digitehnoloogiad töökohal	7
1.1 Kõige levinumad töökohal kasutatavate digitehnoloogiate liigid	7
1.2 Töö jaotamine, jälgimine ja hindamine digiseadmete abil	7
1.3 Platvormitöötajad	8
1.4 Kaugtöö, hübriidtöö ja kohapealne töö: peamine töökoht	8
1.5 Digitehnoloogia kasutamisega seotud tööohutuse ja -tervishoiu riskid	9
2 Psühhosotsiaalsed riskid ja vaimne tervis töökohal	11
2.1 Psühhosotsiaalsed riskitegurid	11
2.2 Töölase ebakindluse tajumine	12
2.3 Vaimsest tervisest rääkimine töökohal	12
2.4 Algatused stressi ja vaimse tervise probleemide lahendamiseks töökohal	13
3 Kliimamuutused ning tervishoid ja -ohutus	15
3.1 Kokkupuude kliimamuutustega seotud riskiteguritega	15
3.2 Mure kliimamuutuste ning tööohutuse ja tervishoiu pärast	16
3.3 Ennetusmeetmed kliimamuutuste terviseõhu leevendamiseks	17
4 Töötajate tervislik seisund	18

Jooniste loetelu

Joonis 1. Küsimus DX7. Kas kasutate oma põhitöös mõnda järgmistest digitehnoloogiatest? (Lubatud oli mitu vastust, % EL 27st).....	7
Joonis 2. Küsimus A2. Kas organisatsioon, kus töötate, kasutab teie teada digitehnoloogiaid, et...? (% EL 27)	8
Joonis 3. DX6. Millises järgmistest kohtadest olete viimase 12 kuu jooksul suurema osa ajast töötanud? (Lubatud oli mitu vastust, % EL 27st)	9
Joonis 4. Küsimus A1. Kas leiate, et digitehnoloogia kasutamine teie töökohal...? (%; EL 27).....	10
Joonis 5. Küsimus B1. Kas leiate, et puutute tööl kokku järgmiste teguritega? (%; EL 27).....	11
Joonis 6. Küsimus E2_3. Kas nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega stressi ja vaimse tervise kohta töökohal? Võin oma töökoha järgmise kuue kuu jooksul kaotada (% riikide lõikes; EL 27 ja IS, NO, CH).....	12
Joonis 7. Küsimus E2. Kas nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega stressi ja vaimse tervise kohta töökohal? (%; EL 27).....	13
Joonis 8. Küsimus E1. Kas mõni järgmistest algatustest on teie töökohas kättesaadav? (%; EL 27)..	13
Joonis 9. Küsimus B2. Kas leiate, et olete viimase 12 kuu jooksul tööl kokku puutunud järgmiste teguritega? (%; EL 27)	15
Joonis 10. Küsimus E2. Kas nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega stressi ja vaimse tervise kohta töökohal? (%; EL 27).....	16
Joonis 11. Küsimus E3. Kas teie töökohal rakendatakse mõnda järgmistest meetmetest kuumastressi ja kliimamuutustega seotud riskide ennetamiseks töökohal? (%; EL 27).....	17
Joonis 12. Küsimus C1. Kas olete viimase 12 kuu jooksul kogenud mõnda järgmistest terviseprobleemidest, mida teie töö on põhjustanud või süvendanud? (Lubatud oli mitu vastust, % EL 27st)	18

Sissejuhatas

COVID-19 pandeemia järgnenud aastatel on tööohutuse ja tervishoiu maastikul toimunud muutused: esile on kerkinud uued probleemid, olemasolevad on aga muutunud.

Esiteks on tööks kasutatava, eriti kaugtööd võimaldava digitehnoloogia üha laialdasem kasutuselevõtt – mis algas tükk aega enne COVID-19 pandeemiat, kuid kiirenes pandeemia ajal märkimisväärselt – muutunud töömaailmas püsivaks nähtuseks, millel on tervishoiu ja tööohutuse seisukohast mitu mõju. Teiseks on jätkuvad töomustrite ja ühiskondlike ootuste muutused võimendanud psühhosotsiaalseid riskitegureid. Kolmandaks on kriitiliseks teguriks muutunud kliimamuutuste üha suurenev mõju, mis mõjutab tööohutust ja -tervishoidu töökohal. Lisaks pööratakse enam tähelepanu tööga seotud laiematele tervisenäitajatele, tunnistades tööga seotud tegurite ja üldise tervise vahelist keerukat vastasmõju.

Ipsose Euroopa kodanikuhariduse osakond küsitles Euroopa Tööohutuse ja Tervishoiu Ameti nimel vähemalt 16-aastaste töötavate töötajate esinduslikku valimit (töötajad ja füüsilisest isikust ettevõtjad) 27 Euroopa Liidu (EL) liikmesriigis ning Islandil ja Norras. 31. märtsist 14. aprillini 2025 viidi telefoni (mobiiltelefonide) teel läbi 28 220 intervjuud. Töötavate töötajate esinduslikku valimit küsitleti ka Šveitsis, kus andmete kogumine toimus 2.–7. aprillil 2025. Šveitsis viidi intervjuud läbi arvutipõhise veebiküsitluse teel, kasutades Ipsose siduspaneeli ja partnervõrgustikku.

Selles aruandes esitatud uuringuandmeid kaalutakse teadaolevate elanikkonna proportsioonidega. ELi 27 liikmesriigi keskmised on kaalutud vastavalt iga liikmesriigi üle 16-aastaste töötajate arvuga. Aruande lisas on esitatud tehniline märkus uuringu läbiviimiseks kasutatud meetodite kohta.

Märkused:

1. Selles kokkuvõttes esitatud üldised tulemused ja sotsiaal-demograafilised analüüsid põhinevad ELi 27 liikmesriigi (EL 27) andmetel, riigi tasandi analüüsid hõlmavad aga ka Islandit, Norrat ja Šveitsi.
2. Aruandes vaadeldakse suundumusi riiklikul tasandil võrreldes uuringuga „OSH Pulse – tööohutus ja tervishoid pandeemiajärgsetel töökohtadel“ (aprill–mai 2022). Kuna 2025. aasta küsimustikus on võrreldes 2022. aasta küsimustikuga tehtud mõnes punktis muudatusi, tuleks suundumuste võrdlusi tõlgendada ettevaatlikult.
3. Mõistet protsendipunkt kasutatakse kahe erineva protsendi võrdlemisel (lühend on pp). Aastapõhised erinevused arvutatakse protsentidest, mis on ümardatud lähima täisarvuni.
4. Uuringu tulemuste suhtes kohaldatakse valimi moodustamise lubatud hälbeid, mis tähendab, et kõik ilmsed erinevused rühmade, riikide või aastate vahel ei pruugi olla statistiliselt olulised. Seega tuuakse tekstis esile ainult statistiliselt olulised erinevused (5% tasemel) – st kui on võimalik olla mõistlikult kindel, et need tõenäoliselt ei ole juhuslikult tekkinud.
5. Vastamisprotsent on suurem kui 100%, kui vastajatel oli võimalik küsimusele vastamisel valida mitu vastust.

6. Aruandes viidatakse riikidele nende ametliku lühendiga, mis on esitatud allpool.

AT		Austria	DE		Saksamaa	NL		Madalmaad
BE		Belgia	EL		Kreeka	PL		Poola
BG		Bulgaaria	HU		Ungari	PT		Portugal
HR		Horvaatia	IE		Iirimaa	CY		Küprose Vabariik
CZ		Tšehhi	IT		Itaalia	RO		Rumeenia
DK		Taani	LV		Läti	SK		Slovakkia
EE		Eesti	LT		Leedu	SI		Sloveenia
FI		Soome	LU		Luksemburg	ES		Hispaania
FR		Prantsusmaa	MT		Malta	SE		Rootsi
IS		Island	NO		Norra	CH		Šveits

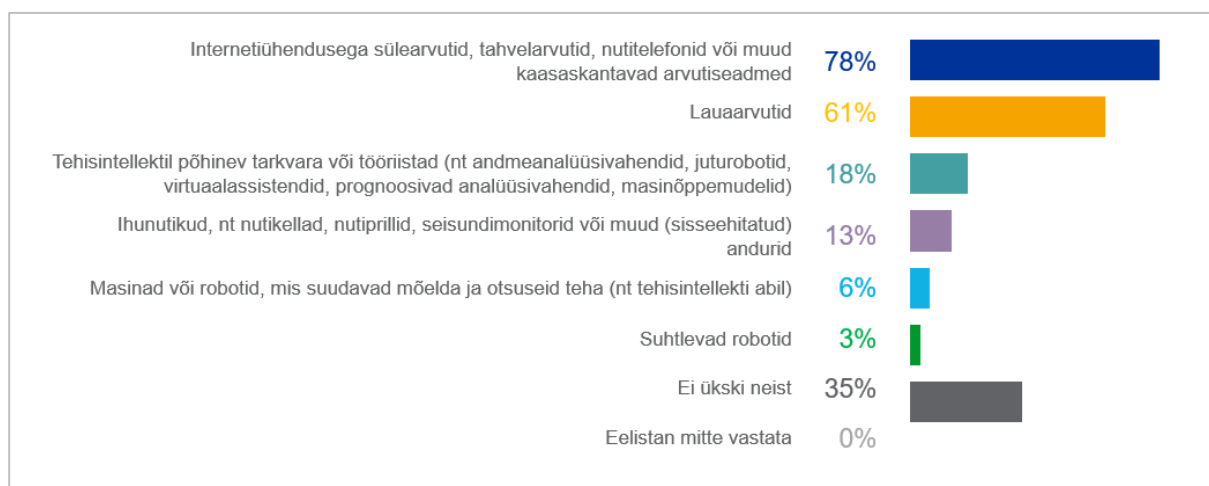
1 Digitehnoloogiad töökohal

1.1 Kõige levinumad töökohal kasutatavate digitehnoloogiate liigid

Kõige sagedamini kasutatavad digitehnoloogiad on **internetiühendusega sülearvutid, tahvelarvutid, nutitelefonid ja muud kaasaskantavad arvutiseadmed**. Neist teatas 78% töötajatest kogu ELis (+4 pp võrreldes 2022. aasta aprillis-mais tehtud uuringuga OSH Pulse). Teisel kohal on **lauaarvutid**, mille kasutamisest teatas 61% töötajatest. Ligikaudu iga kuues töötaja (18%) kasutab **tehisintellektil põhinevat tarkvara või tööriistu**, nt andmeanalüüsivahendeid, juturoboteid, virtuaalassistente, prognoosivaid analüüsivahendeid, masinõppemudeleid (+ 2 pp võrreldes 2022. aasta aprilli-mai seisuga). Järgnevad **ihunutikud**, nt nutikellad, nutiprillid, seisundimonitorid või muud (sisseehitatud) andurid, mille valis 13% töötajatest. Väiksem osa töötajatest teatas, et kasutab töös kõrgtehnoloogilist robotitehnikat: 6% kasutab **masinaid või roboteid, mis suudavad mõelda ja otsuseid teha** (nt tehisintellekti abil), ja 3% **suhtleb oma töös robotitega**.

Kogu ELis teatas 90% töötajatest, et kasutab vähemalt üht uuringus loetletud digitehnoloogiat. Uuringus osalenud riikides ulatub see osakaal 78%-st Portugalis 96%-ni Norras. Lisaks kasutab kogu ELis 32% töötajatest ühte või mitut digitaalset kõrgtehnoloogiat.¹ Töötajate osakaal, kes väidavad, et kasutavad oma põhitöös digitaalseid kõrgtehnoloogiaid, on suurim Taanis (48%) ja väiksem Portugalis (17%).

Joonis 1. Küsimus DX7. Kas kasutate oma põhitöös mõnda järgmistest digitehnoloogiatest?
(Lubatud oli mitu vastust, % EL 27st)

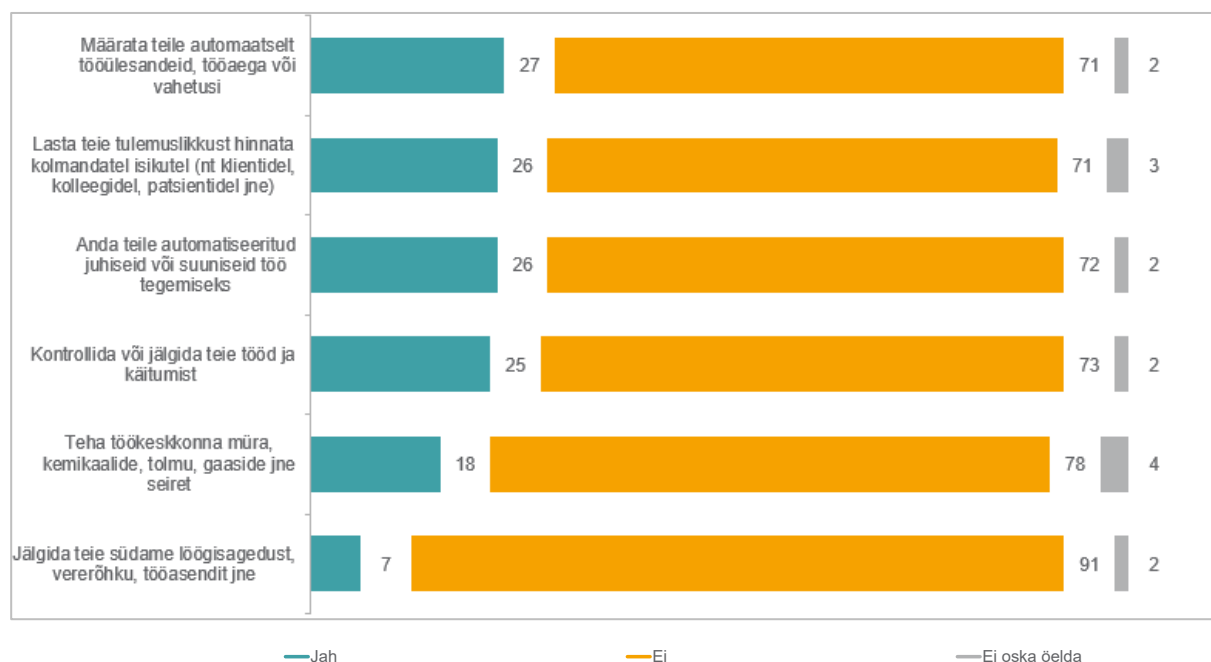

Alus: kõik vastajad, EL 27 (n = 25 688)

1.2 Töö jaotamine, jälgimine ja hindamine digiseadmete abil

Üle neljandiku töötajatest (27%) teatab, et tööandja kasutab digitehnoloogiat **ülesannete, tööaja või vahetuste automaatseks määramiseks**. Samuti märgib 26%, et neid tehnoloogiaid kasutavad **tulemuslikkuse hindamiseks kolmandad isikud** (nt kliendid, töökaaslased, patsiendid), ja veel 26% mainib **automaatseid juhiseid või suuniseid töö tegemiseks**. Iga neljas töötaja (25%) mainib digitaaltehnoloogiate kasutamist **oma töö ja käitumise kontrollimiseks või jälgimiseks**. Keskkonna- ja tervisevaldkonnas väidab umbes iga kuues vastaja (18%), et digiseadmeid kasutatakse **tema töökeskkonnas müra, kemikaalide, tolmu, gaaside jms seireks**; palju väiksem osa (7%) teatab, et selliseid tehnoloogiaid kasutatakse **töötaja südame löögisageduse, vererõhu ja kehaasendi jälgimiseks**.

¹ Digitaalne kõrgtehnoloogia: tehisintellektil töötav tarkvara või tööriistad, kantavad seadmed, masinaid või roboteid, mis suudavad mõelda ja otsuseid teha, töötajatega suhtlevad robotid.

Joonis 2. Küsimus A2. Kas organisatsioon, kus töötate, kasutab teie teada digitehnoloogiaid, et...?
(% EL 27)

Alus: kõik vastajad, EL 27 (n = 25 688)

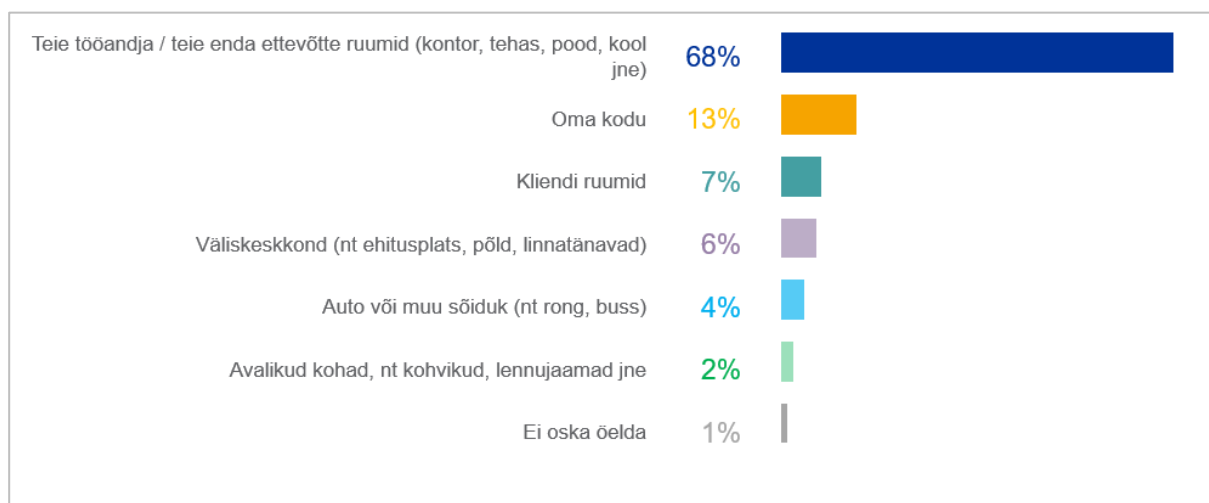
1.3 Platvormitöötajad

Kogu ELis teatab 5% töötajatest, et on viimase 12 kuu jooksul teeninud vähemalt osa sissetulekust digiplatvormil töötades (nt Upwork, Freelancer, Clickworker, PeoplePerHour, Uber, Deliveroo, Handy, TaskRabbit jt). Üksikute riikide tasandil jääb nende töötajate osakaal, kes teenisid viimase 12 kuu jooksul vähemalt osa oma sissetulekust digiplatvormi jaoks töötades, vahemikku 1%-st Prantsusmaal kuni 18%-ni Maltal.

1.4 Kaugtöö, hübriidtöö ja kohapealne töö: peamine töökoht

Enamik töötajatest kogu ELis (68%) töötas välitööle eelnenud 12 kuu jooksul suurema osa ajast **oma tööandja / enda ettevõtte ruumides (kontor, tehas, kauplus, kool jne)** (+ 3 pp võrreldes 2022. aasta aprilli-mai seisuga). Väiksem osa töötajatest teatas, et on viimase 12 kuu jooksul enamiku ajast töötanud **oma kodus** (13%), **kliendi ruumides** (7%), **väliskeskkonnas** (nt ehitusplatsil, põllul, linnatänavatel) (5%), **autos või muus sõidukis** (nt rongis, bussis) (4%) või **avalikes kohtades**, nt kohvikud, lennujaamad jne (2%).

Joonis 3. DX6. Millises järgmistest kohtadest olete viimase 12 kuu jooksul suurema osa ajast töötanud?
(Lubatud oli mitu vastust, % EL 27st)

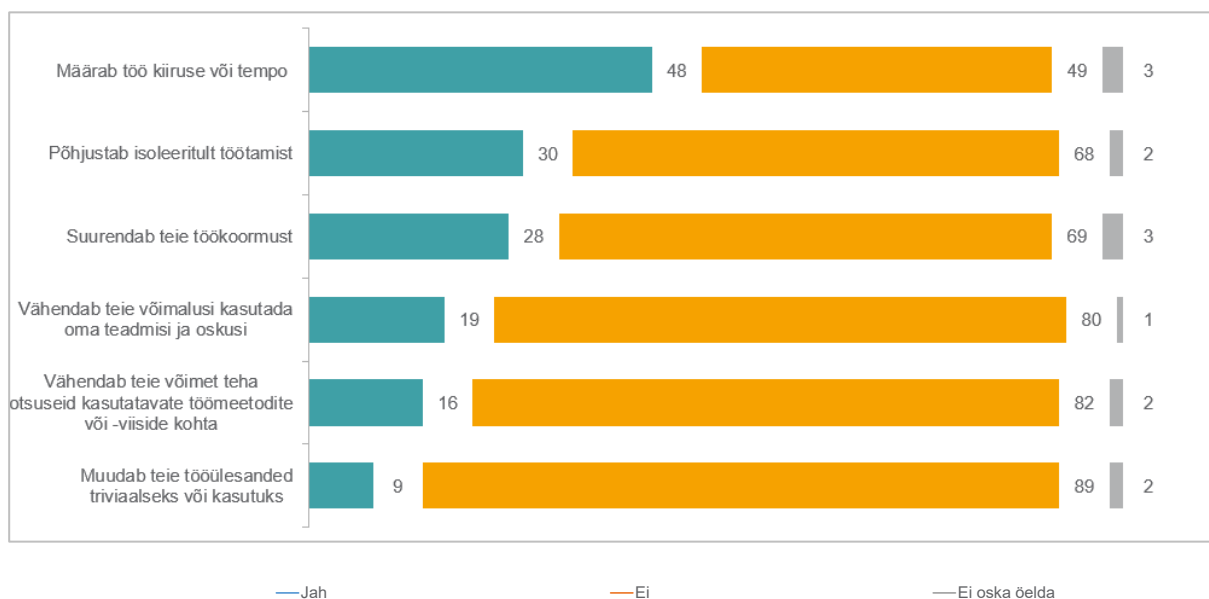

Alus: kõik vastajad, EL 27 (n = 25 688)

1.5 Digitehnoloogia kasutamisega seotud tööohutuse ja -tervishoiu riskid

Ligi pool ELi töötajatest (48%) teatab, et **digitehnoloogia kasutamine töökohal määrab tema töö kiiruse või tempo**. Kolm kümnest (30%) märgib, **töötab** nende tehnoloogiate tõttu **isoleeritult**, ja veidi väiksem osa (28%) mainib **töökoormuse suurenemist**. Vähem kui kaks töötajat kümnest väidavad, et digitehnoloogia **vähendab nende töökohal võimalusi kasutada oma teadmisi ja oskusi** (19%) või **võimet teha otsuseid kasutatavate töömeetodite või -viiside kohta** (16%). Palju väiksem osa töötajatest (9%) leiab, et digitehnoloogiad **muudavad nende tööülesanded triviaalseks või kasutuks**.

Kokku 17-s 30 uuritud riigist teatab enamik töötajatest, et digitehnoloogia kasutamine töökohal määrab nende töö kiiruse. Seda seisukohta jagavate töötajate osakaal varieerub 32%-st Islandil 70%-ni Kreekas. Ligikaudu iga teine töötaja Itaalias (49%), Iirimaa (48%) ja Maltal (48%) märgib, et töötab digitehnoloogia kasutamise tõttu isoleeritult. See kehtib seevastu vaid 5% kohta Islandi töötajatest. Kümnnes riigis märgib vähemalt 30% töötajatest, et digitehnoloogia kasutamine suurendab nende töökoormust. Sellest teatanud töötajate osakaal on suurim Austrias (37%) ja Iirimaa (36%), väikseim aga Islandil (11%), millele järgnevad Eesti (12%) ja Tšehhi (14%).

Joonis 4. Küsimus A1. Kas leiate, et digitehnoloogia kasutamine teie töökohal...? (%) EL 27)

Alus: kõik vastajad, EL 27 (n = 25 688)

Kutsealade kategooriatest ilmneb, et 49% kutse-, tehnilistest ja kõrgema tasandi haldustöötajatest ning 48% kantselei-, müügi- ja teenindustöötajatest on teatanud, et digitehnoloogia kasutamine määrab nende töö kiiruse, samas kui oskustöölise, pooloskustöölise ja lihttöölise ning põllumajandustöötajate seas on see näitaja 44%. Seevastu 30% oskustöölisest, pooloskustöölisest ja lihttöölisest ning põllumajandustöötajatest leiab, et digitehnoloogia suurendavad nende töökoormust, võrreldes 27%-ga kantselei-, müügi- ja teenindustöötajate ja ka kutse-, tehniliste töötajate ja kõrgema tasandi haldustöötajate seas.

Mikroettevõtete (**alla 10 töötaja**) töötajad teatavad suurema tõenäosusega, et digitehnoloogia kasutamine töökohal toob kaasa isoleeritult töötamise: väikseimate töökohtade töötajatest teatavad sellisest mõjust 34%, võrreldes 30%-ga töötajatest töökohtades, kus on 10–49 või 50–249 töötajat, ja 28%-ga töötajatest suurtes töökohtades, kus on üle 250 töötaja.

Tegevusalade kohta võib märkida, et põllumajanduses, aianduses, metsanduses ja kalanduses (35%) ning tervishoiu ja sotsiaaltoetuste valdkonnas (30%) töötajad kalduvad rohkem arvama, et digitehnoloogia kasutamine suurendab nende töökoormust. See vastandub väiksematele määradele teistes sektorites, eelkõige info- ja sidetehnoloogia, finants-, kutse-, teadus- või tehniliste teenuste (25%) ja haridusteenuste (24%) vallas. Nende töötajate osakaal, kes teatavad, et digitehnoloogia määrab nende töö kiiruse, on kõige suurem tootmis- ja insenerisektoris (51%), sellele järgneb väikese vahega info-, side-, finants- ja kutseteenuste sektor (50%). Isolatsioonitöötamise risk varieerub samuti sektorite lõikes: sotsiaal-, kultuuri-, isiklikud ja muud teenused (33%) ning põllumajandus, tööstus, kaubandus/transport ja info-/sidetehnoloogia (32%) on sektorid, kus sellest mõjust teatavate töötajate osakaal on suurim. Viimaks on põllumajanduse, aianduse, metsanduse ja kalanduse töötajad kõige tõenäolisemalt arvamusel, et digitehnoloogia vähendavad nende teadmiste ja oskuste kasutamise võimalusi (24%). Seevastu gaasi-, elektri- ja veevarustuse ning mäetööstuse valdkonnas töötajad teatavad sellest riskist kõige väiksema tõenäosusega (16%).

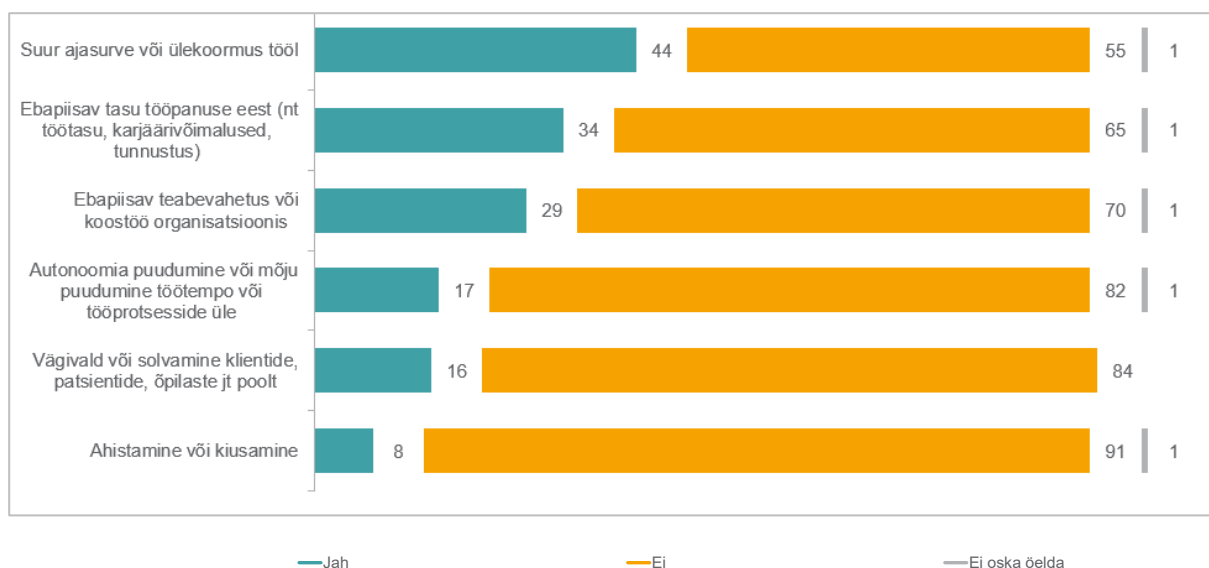
2 Psühhosotsiaalsed riskid ja vaimne tervis töökohal

2.1 Psühhosotsiaalsed riskitegurid

Rohkem kui neli töötajat kümnest kogu ELis (44%) teatavad, et puutuvad tööl kokku **suure ajasurve või ülekoormusega**. Umbes üks kolmandik (34%) väidab, et **ei saa** tööpanuse eest **piisavat tasu** (nt palk, karjäärivõimalused, tunnustus), millele järgneb 29%, kes puutuvad kokku **ebapiisava teabevahetuse või koostööga oma organisatsioonis**.

Väiksem osa töötajatest teatab, et nad on kokku puutunud **autonoomia või mõju puudumisega** töö tempo või tööprotsesside üle (17%) ning **vägivalla või solvamisega** klientide, patsientide, õpilaste jt poolt (16%). Peaaegu iga kümnes töötaja (8%) teatab, et teda **ahistatakse või kiusatakse** töökohal.

Joonis 5. Küsimus B1. Kas leiate, et puutute tööl kokku järgmiste teguritega? (%; EL 27)

Alus: kõik vastajad, EL 27 (n = 25 688)

Tulemusi **kutseala liigi** järgi vaadeldes ilmneb, et kokkupuude suure ajasurve või ülekoormusega on spetsialistide, tehniliste ja kõrgema taseme haldustöötajate seas (47%) suurem kui oskustöölise, pooloskustöölise ja lihttöölise (sh põllumajandustöötajate) seas (42%) ning kantselei-, müügi- ja teenindustöötajate seas (43%).

Töötajate kokkupuude tööga seotud psühhosotsiaalsete riskiteguritega sõltub **töökoha suurusest**. Näiteks kui 32% suurte ettevõtete (250+ töötajat) töötajatest, 31% väikeste ettevõtete (10–49 töötajat) töötajatest ja 30% keskmise suurusega ettevõtete (50–249 töötajat) töötajatest teatavad, et puutuvad organisatsioonis kokku ebapiisava teabevahetuse või koostööga, siis mikroettevõtete (< 10 töötajat) töötajatest puutub sellega kokku vaid 23%.

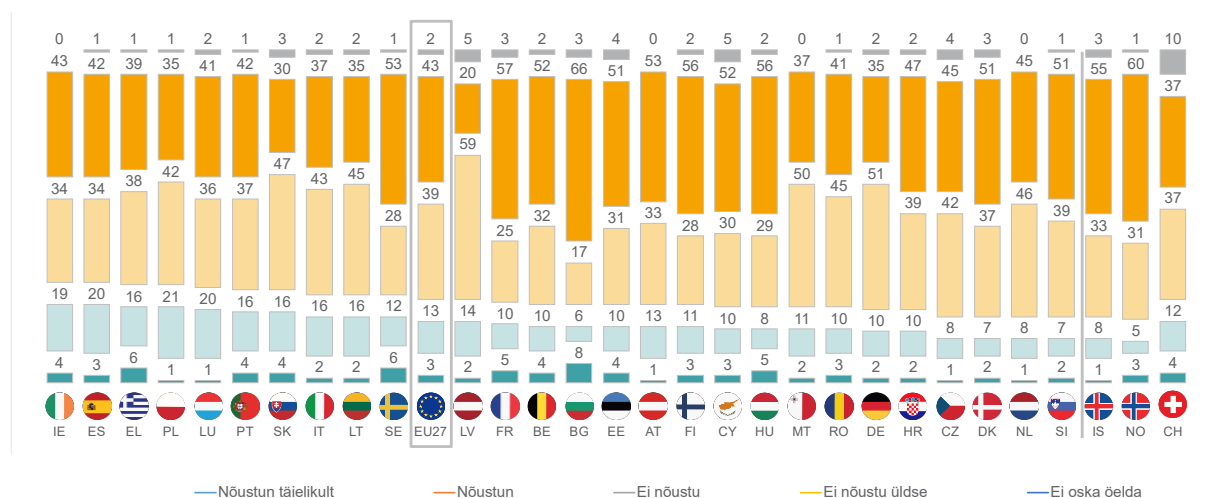
Kõige suuremas tööga seotud psühhosotsiaalsete riskidega kokkupuute ohus on **tervishoiu- või sotsiaalhoolekandeteenuste valdkonna** töötajad. Selles sektoris teatab 50% töötajatest suurest ajasurvest ja ülekoormusest tööl, samas kui kõigis sektorites on see näitaja keskmiselt 45%. Lisaks väidab 41% töötajatest, et ei saa oma tööpanuse eest piisavat tasu (nt palk, karjäärivõimalused, tunnustus), samas kui keskmiselt on see näitaja kõigi sektorite lõikes 33%. Samuti teatas 25% tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandetöötajatest, et on kokku puutunud klientide, patsientide, õpilaste jt poolse vägivalla või solvamisega, mis on oluliselt suurem kui keskmiselt 15% kõigis sektorites.

2.2 Töölase ebakindluse tajumine

Vastates küsimusele töökoha ebakindluse kohta, mis on samuti oluline psühhosotsiaalne riskitegur, **nõustus** 16% ELi töötajatest, et **võib järgmise kuue kuu jooksul töö kaotada**. Valdav enamik ELi töötajatest (82%) ei jaga siiski lähitulevikus töökoha võimaliku kaotamise muret.

Nende töötajate osakaal, kes arvavad, et võivad järgmise kuue kuu jooksul töö kaotada, on suurim Iirimaa ja Hispaanias (mõlemas 23%), Kreekas ja Poolas (mõlemas 22%) ning Luksemburgis (21%). Seevastu Tšehhis, Taanis, Islandil, Madalmaades, Norras ja Sloveenias tunnevad töötajad end kõige turvalisemalt ning vaid 8–9% väljendab muret võimaliku töökoha kaotuse pärast.

Joonis 6. Küsimus E2_3. Kas nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega stressi ja vaimse tervise kohta töökohal? Võin oma töökoha järgmise kuue kuu jooksul kaotada (% riikide lõikes; EL 27 ja IS, NO, CH)

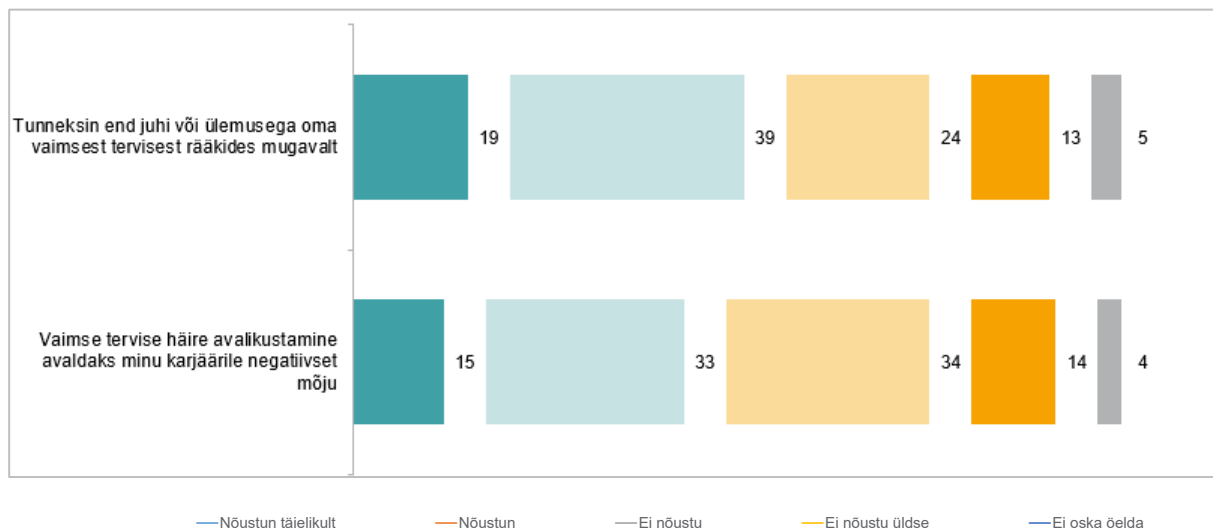
Alus: kõik vastajad (n = 28 220)

2.3 Vaimsest tervisest rääkimine töökohal

Sarnaselt 2022. aasta aprillis-mais tehtud uuringu OSH Pulse tulemustega on ELi töötajad küsimuses, kas **vaimse tervise probleemide** avalikustamine **mõjutaks negatiivselt nende karjääri**, eriarvamustel: 15% „nõustub täielikult“ ja 33% „nõustub“, et see võib nii olla, samas kui 14% „ei nõustu üldse“ ja 34% „ei nõustu“. Sellest hoolimata tunneks ligi kuus töötajat kümnest **end juhi või ülemusega oma vaimse tervise teemal rääkides mugavalt** (19% „nõustub täielikult“ ja 39% „nõustub“).

Suurem osa töötajatest Tšehhis (60%), Prantsusmaal ja Itaalias (mõlemas 63%), Küprosel (67%) ja Kreekas (69%) on „täiesti nõus“ või „nõus“, et vaimse tervise probleemide avalikustamine mõjutaks nende karjääri negatiivselt. 14 riigis ei nõustu enamik töötajatest sellega, et vaimse tervise seisundi avalikustamine mõjutaks nende karjääri negatiivselt. Kokkuvõttes on arvamuste lahknemise tase kõrgeim Islandil (82%), Ungaris (71%) ja Rootsis (70%).

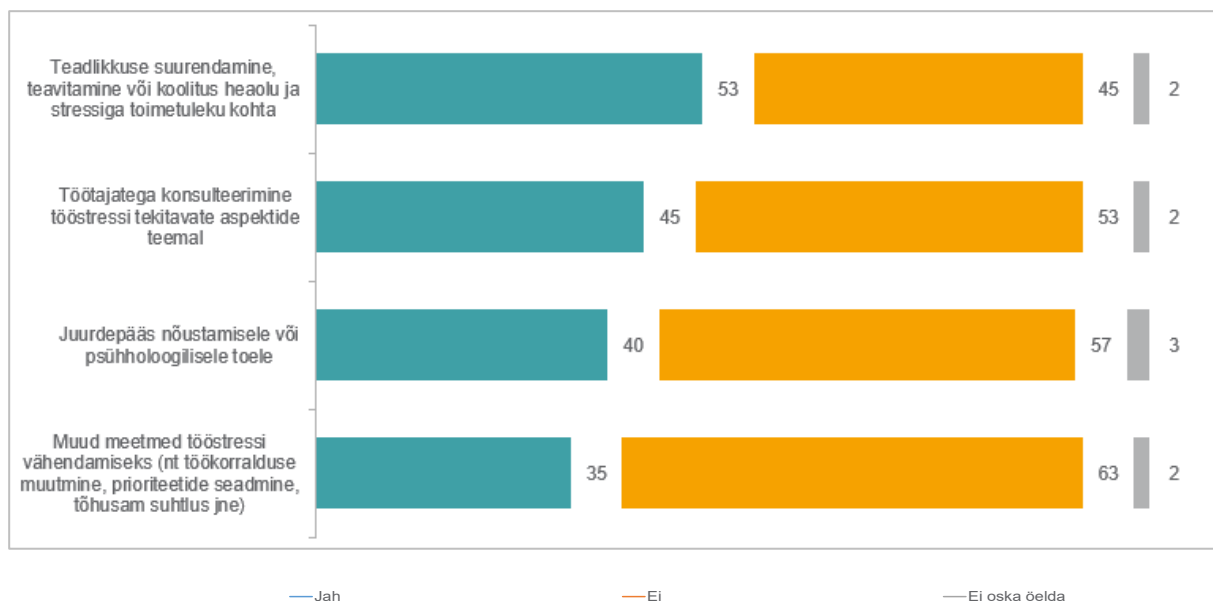
Umbes kaheksa töötajat kümnest Soomes (80%), Rootsis (80%) ja Taanis (81%) on „nõus“ või „täiesti nõus“, et tunneksid end oma juhi või ülemusega oma vaimse tervise teemadel rääkides mugavalt. Seevastu Ungaris arvab kokku alla poole töötajatest (32%), et nad tunneksid end vaimse tervise probleemist juhile rääkides mugavalt.

Joonis 7. Küsimus E2. Kas nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega stressi ja vaimse tervise kohta töökohal? (%) EL 27)

Alus: kõik vastajad, EL 27 (n = 25 688)

2.4 Algatused stressi ja vaimse tervise probleemide lahendamiseks töökohal

Veidi enam kui pooled töötajatest (53%) väidavad, et nende töökohas on pakutakse **teadlikkuse tõstmist, teavet või koolitust** heaolu ja stressiga toimetuleku teemadel. **Töötajatega konsulteerimisest töö stressirohkete aspektide teemal** teatab 45% töötajatest ja **nõustamise või psühholoogilise toe** kättesaadavusest 40% töötajatest. 35% töötajatest mainib **muid meetmeid** tööstressi vähendamiseks, nt töökorralduse muutmine, prioriteetide seadmine ja tõhusam suhtlemine.

Joonis 8. Küsimus E1. Kas mõni järgmistest algatustest on teie töökohas kättesaadav? (%) EL 27)

Alus: kõik vastajad, EL 27 (n = 25 688)

Kutse-, tehnilised ja kõrgema taseme haldustöötajad ning kantselei-, müügi- ja teenindustöötajad on oskustöölise, pooloskustöölise ja lihttöölisega võrreldes tõenäolisemalt teadlikud ennetusmeetmete olemasolust oma töökohas. See kehtib teadlikkuse tõstmise ja koolituse (54–56% eespool nimetatud ametikohtadel töötavatest töötajatest vs. 47% oskustöölisest, pooloskustöölisest ja lihttöölisest), nõustamise või psühholoogilise toe (41% vs. 33%) ja töötajate konsulteerimise kohta stressi tekitavate aspektide teemal (45–46% vs. 40%).

Mida **suurem on ettevõte**, seda tõenäolisemalt mainivad töötajad stressi ja heaolu algatuste kättesaadavust oma töökohal. Näiteks 66% suurte ettevõtete (250+ töötajat) töötajatest teatab, et nende töökohas on olemas teadlikkuse tõstmise ja koolituse algatused, samas kui keskmise suurusega ettevõtetes (50–249 töötajat) on see näitaja 55%, väikestes ettevõtetes (10–49 töötajat) 50% ja mikroettevõtetes (< 10 töötajat) 42%.

3 Kliimamuutused ning tervishoid ja -ohutus

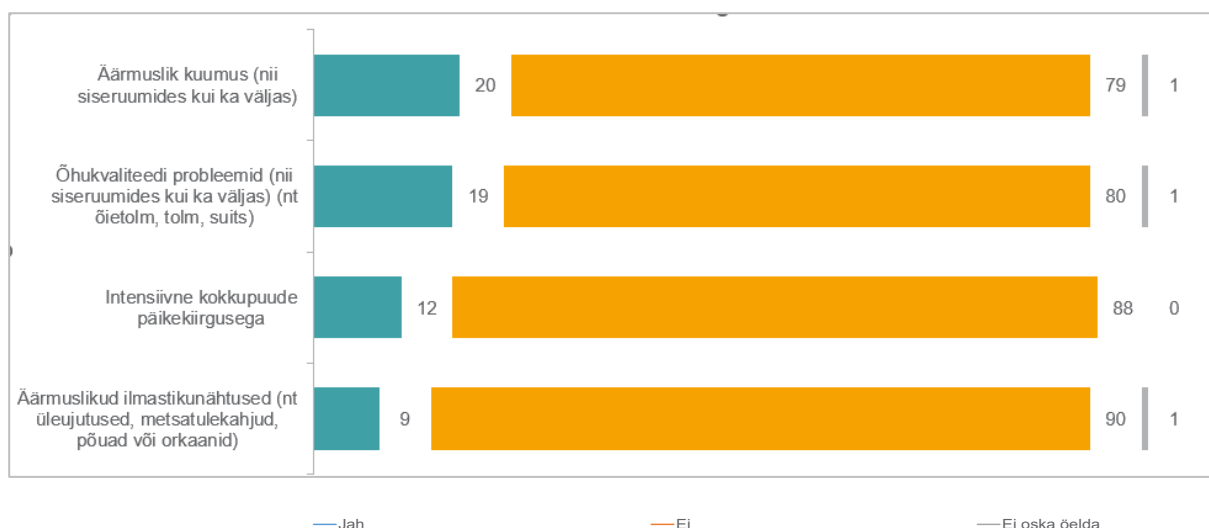
3.1 Kokkupuude kliimamuutustega seotud riskiteguritega

Kogu ELis teatab 33% töötajatest, et on viimase 12 kuu jooksul **tööl kokku puutunud vähemalt ühe kliimamuutustega seotud riskiteguriga**. Täpsemalt teatab 20% töötajatest kokkupuutest **äärmusliku kuumusega** (nii siseruumides kui ka väljas) ja 19% **õhukvaliteedi probleemidest**, nt õietolm, tolm või suits (nii siseruumides kui ka väljas). Väiksemal määral teatatakse, et töötajat on mõjutanud **intensiivne kokkupuude päikesekiirgusega** (12%) või **äärmuslikud ilmastikunähtused** (nt üleujutused, metsa- ja maastikupõlengud, pöuad või orkaanid) (9%).²

Viimase 12 kuu jooksul äärmusliku kuumusega kokku puutunud töötajate osakaal on suurim Kreekas (35%). Kreekale järgnevad Küpros (30%), Horvaatia (28%), Slovakkia ja Malta (mõlemad 27%). Riikide pingerea teises otsas on Norra (7%) ja Rootsi (12%), kus töötajad on kõige väiksema tõenäosusega puutunud töökohal kokku äärmusliku kuumusega.

Kõige rohkem teatasid töötajad töökohal sise- või välisõhu kvaliteedi probleemidega kokkupuutest Austrias (32%), Soomes (31%) ja Kreekas (30%); neile järgnesid väikese vahega Küpros (28%), Poola ja Malta (mõlemad 27%). Õhukvaliteedi probleemidega kokkupuutumine tööl on kõige vähem tõenäoline aga Saksamaal (13%), Iirimaa ja Ungari (mõlemad 14%) töötajate seas.

Joonis 9. Küsimus B2. Kas leiate, et olete viimase 12 kuu jooksul tööl kokku puutunud järgmiste teguritega? (%; EL 27)

Alus: kõik vastajad, EL 27 (n = 25 688)

Enamik **oskus-, pooloskus- ja lihttöolistest** on kokku puutunud äärmusliku kuumusega (kas sise- või välistingimustes) (55%) või õhukvaliteedi probleemidega (nt õietolm, tolm, suits) (53%), samas kui see kehtib ainult 10% kohta kutse- ja kantseleitöötajatest. Samuti teatas 35% oskus-, pooloskus- ja lihttöolistest kokkupuutest tugeva päikesekiirgusega, samas kui kutse-, tehniliste või kõrgema taseme haldustöötajate ning kantselei-, müügi- ja teenindustöötajate seas on see näitaja 5%.

Kokkupuude kliimamuutustega seotud riskiteguritega on erinev ka **sektorite lõikes**. Põllumajanduse, aianduse, metsanduse ja kalanduse valdkonna töötajad teatavad kõige suuremast kokkupuutest äärmusliku kuumusega (nii siseruumides kui ka väljas) (35%), neile järgnevad ehitussektori (26%) ning gaasi-, elektri- ja veevarustuse ning mäetööstuse (24%) töötajad. Teistes sektorites on riskitase

² See kliimamuutuste ja tööohutuse uurimine on käesoleva uuringu uus täiendus. Selles peatükis käsitletavaid küsimusi küsitakse uuringus esimest korda, mis tähendab, et varasemate andmete põhjal ei ole võimalik suundumusi tuvastada.

madalam (17–21%). Sarnane muster on täheldatav ka sise- ja välisõhu kvaliteediga seotud probleemide puhul, nagu õietolm, tolmu või suits.

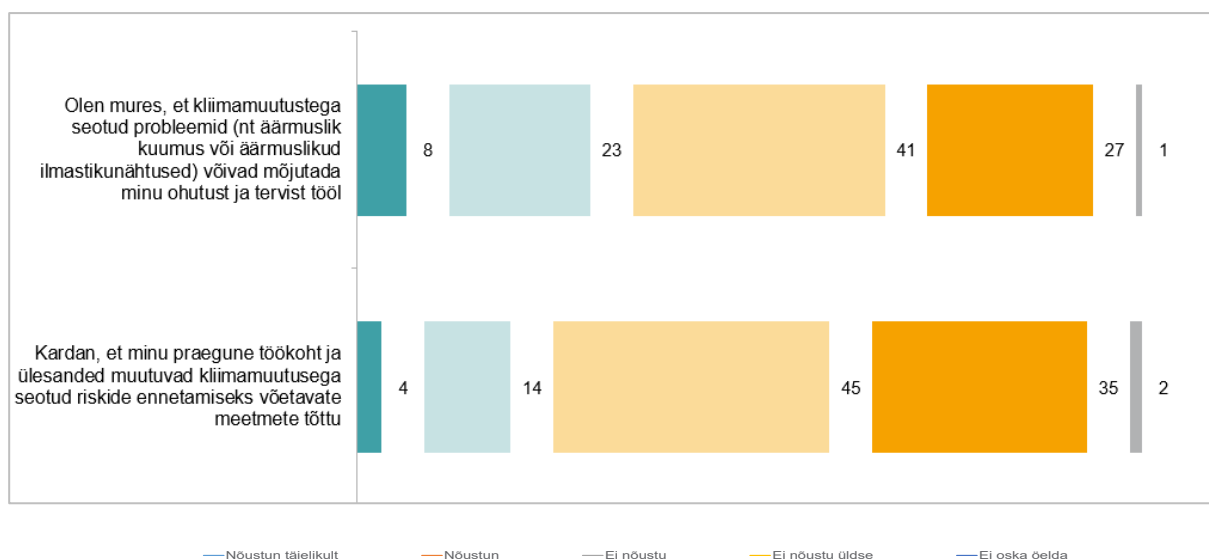
3.2 Mure kliimamuutuste ning tööohutuse ja tervishoiu pärast

Kümnest töötajast kolm nõustuvad küsimustele vastates, et **on mures, et kliimamuutusega seotud probleemid (nt äärmuslik kuumus või äärmuslikud ilmastikunähtused) võivad mõjutada nende ohutust ja tervist tööl** (8% „nõustub täielikult“ ja 23% „nõustub“). Seevastu 68% ei nõustu selle väitega (41% „ei nõustu“ ja 27% „ei nõustu üldse“). Väiksem osa töötajatest väidab, et **kardab, et nende praegune töökoht ja ülesanded muutuvad kliimamuutustega seotud riskide ennetamiseks võetud meetmete tõttu** (4% „täiesti nõus“ ja 14% „nõus“), samas kui valdav enamik (80%) ei nõustu selle väitega (45% „ei nõustu“ ja 35% „ei nõustu üldse“).

Kreeka (51%) ja Hispaania (50%) töötajad nõustuvad täielikult või nõustuvad kõige tõenäolisemalt väitega, et on mures, et kliimamuutustega seotud probleemid (nt äärmuslik kuumus või äärmuslikud ilmastikunähtused) võivad mõjutada nende ohutust ja tervist tööl. Selle väitega ollakse suurel määral nõus ka Portugalis (47%), Itaalias (42%), Küprosel ja Maltal (mõlemas 41%). Seevastu Taanis ja Islandil nõustub väitega vähem kui iga kümnes töötaja (mõlemas riigis 9%), järgnevad Norra (10%) ja Eesti (15%).

Luksemburgi töötajad (37%), kellele järgnevad Portugali töötajad (31%), on teiste riikide töötajatega võrreldes tõenäolisemalt „täiesti nõus“ või „nõus“ väitega „**Kardan, et minu praegune töö ja ülesanded muutuvad kliimamuutustega seotud riskide ennetamiseks võetavate meetmete tõttu**“. Seevastu Eestis (9%), Taanis, Soomes ja Rootsis (kõik 8%), samuti Islandil (6%) ja Madalmaades (5%) „nõustub täielikult“ või „nõustub“ selle väitega vähem kui üks kümnest töötajast.

Joonis 10. Küsimus E2. Kas nõustute või ei nõustu järgmiste väidetega stressi ja vaimse tervise kohta töökohal? (%; EL 27)

Alus: kõik vastajad, EL 27 (n = 25 688)

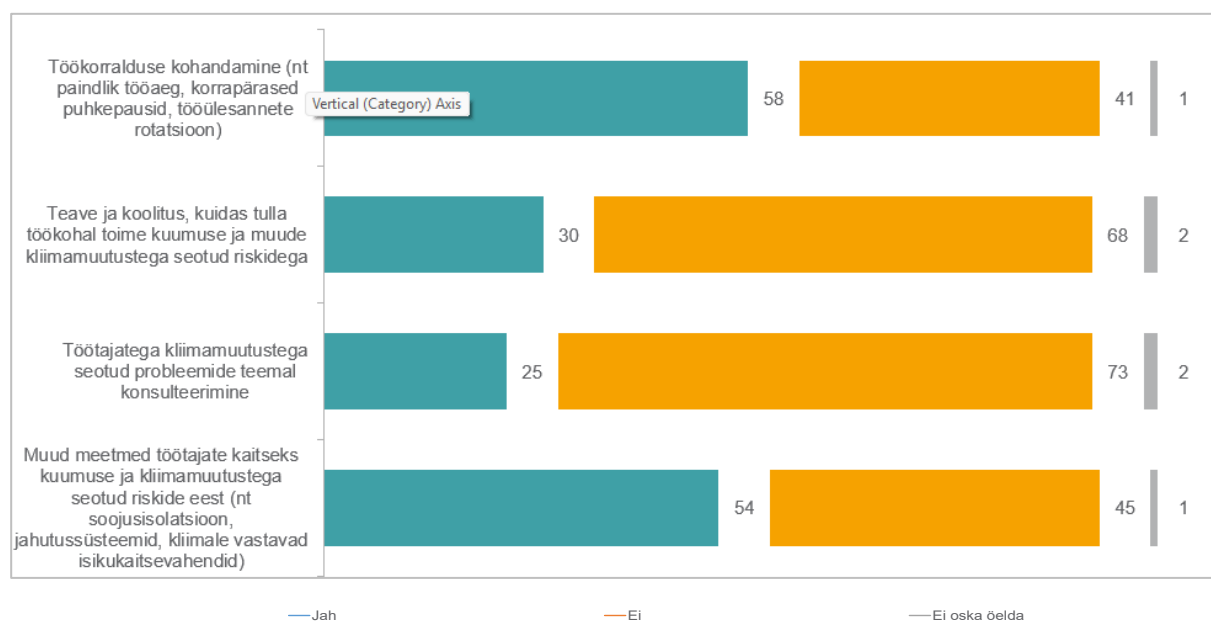
Põllumajandus-, aiandus-, metsandus- ja kalandussektori töötajad on suurema tõenäosusega nõus, et kliimamuutustega seotud probleemid võivad mõjutada nende ohutust ja tervist tööl (40% vs. 26–33% muudes sektorites). Samamoodi nõustuvad põllumajanduse, aianduse, metsanduse ja kalanduse sektori töötajad suurema tõenäosusega, et nende praegune töö ja ülesanded võivad kliimamuutustega seotud riskide ennetamiseks võetavate meetmete tõttu muutuda (29% vs. 16–21% muudes sektorites).

3.3 Ennetusmeetmed kliimamuutuste tervisemõju leevendamiseks

Töökorralduse kohandamine (nt paindlik tööaeg, regulaarsed puhkepausid, tööülesannete rotatsioon) on kõige levinud meede kuumastressi ja kliimamuutustega seotud riskide vältimiseks töökohal, mille puhul enamik töötajatest (58%) märkis, et seda kasutatakse nende töökohas. Kolm töötajat kümnest (30 %) mainivad **teabe ja koolituse kättesaadavust selle kohta, kuidas tulla töökohal toime kuumuse ja muude kliimamuutustega seotud riskidega**. **Töötajatega kliimamuutustega seotud probleemide teemal konsulteerimine** on kõige vähem levinud meede, mille kasutamisest oma töökohal teatab 25% töötajatest. Rohkem kui pooled töötajatest (54%) väidavad, et nende töökohas rakendatakse **muid meetmeid** töötajate kaitsmiseks kuumuse ja kliimamuutustega seotud ohtude eest (nt soojusisolatsioon, jahutussüsteemid, kliimale sobivad isikukaitsevahendid).

Uuringus OSH Pulse osalenud 30 riigist 26-s teatas enamik töötajatest, et nende töökohas tehakse töökorralduses muudatusi (nt paindlik tööaeg, regulaarsed puhkepausid, tööülesannete rotatsioon), et vältida kuumastressi ja kliimamuutustega seotud riske. Rohkem kui kaks kolmandikku töötajatest teatasid nende meetmete kasutamisest Lätis (67%), Luksemburgis (68%), Madalmaades (72%), Austrias (73%) ja Maltal (76%). Seevastu Islandil teatas nende meetmete kättesaadavusest ligikaudu iga neljas töötaja (26%).

Joonis 11. Küsimus E3. Kas teie töökohal rakendatakse mõnda järgmistest meetmetest kuumastressi ja kliimamuutustega seotud riskide ennetamiseks töökohal? (%; EL 27)

Alus: kõik vastajad, EL 27 (n = 25 688)

Oskus-, pooloskus- ja lihttöölised (sh põllumajandustöötajad) (34%) teatavad kutse-, tehnilistest ja kõrgema taseme haldustöötajatest (28%) ning kantselei-, müügi- ja teenindustöötajatest (29%) tõenäolisemalt, et neil on juurdepääs teabele ja koolitusele, kuidas tulla töökohal toime kuumuse ja muude kliimamuutustega seotud riskidega. Need töötajad teatavad tõenäolisemalt ka töökorralduse kohandustest, näiteks paindlikust tööajast, korrapärastest puhkepausidest või tööülesannete rotatsioonist (vastavalt 61% ja 57%) ning töötajatega kliimamuutuste probleemide teemal konsulteerimisest (vastavalt 28% ja 24%).

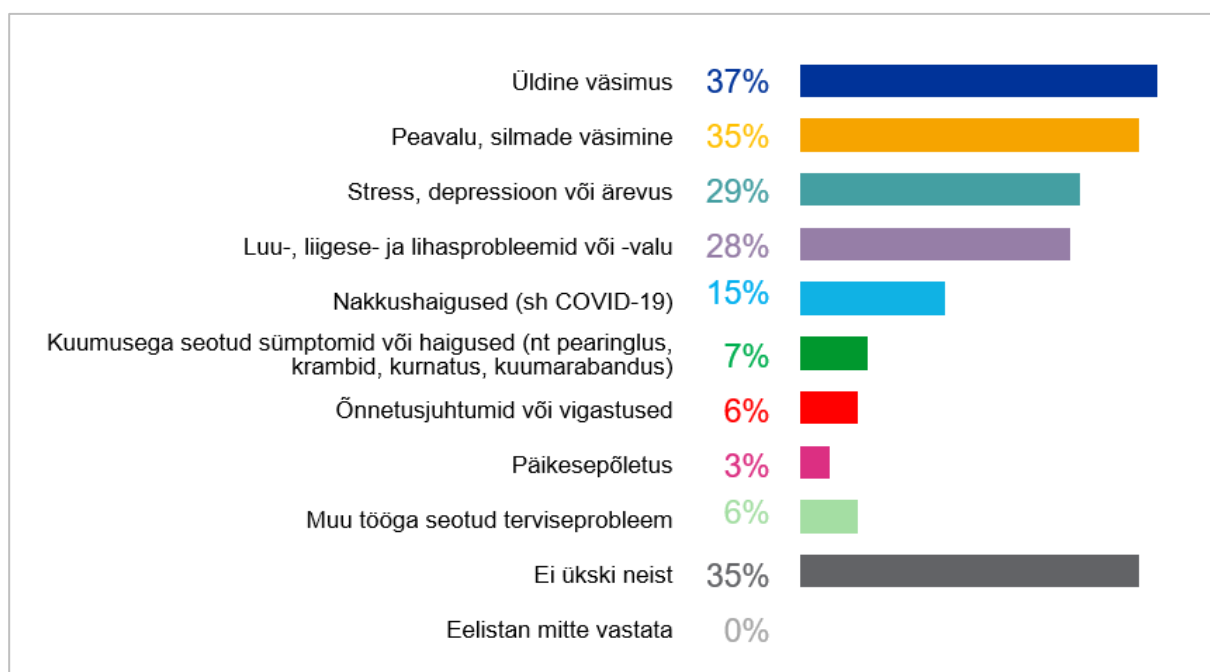
Mida **suurem on töökoht**, seda tõenäolisemalt on töötajatel juurdepääs teabele ja koolitusele selle kohta, kuidas tulla töökohal toime kuumuse ja muude kliimamuutustega seotud riskidega. Selle meetme kättesaadavusest kuumastressi ja kliimamuutustega seotud riskide ennetamiseks töökohal teatanud töötajate osakaal on mikroettevõtetes (< 10 töötajat) 27% ja suurettevõtetes (üle 250 töötaja) 33%.

4 Töötajate tervislik seisund

Uuringus OSH Pulse vastanutelt küsitakse, kas neil on olnud tööst tingitud või selle tõttu süvenenud terviseprobleeme. Uuringus käsitletud üheksast terviseprobleemist mainivad töötajad kõige sagedamini **üldist väsimust** (37%), millele järgnevad **peavalu ja silmade väsimine** (35%), **stress, depressioon või ärevus** (29%, +2 pp võrreldes 2022. aasta aprilli-mai seisuga) ning **luu-, liigese- või lihasprobleemid või -valu** (28%, -2 pp võrreldes 2022. aasta aprilli-mai seisuga).

Kokku 15% töötajatest on valinud terviseprobleemiks, mida nad on viimase 12 kuu jooksul kogenud ja mille on põhjustanud või mida on raskendanud nende töö, **nakkushaigused**, sh COVID-19 (-5 pp võrreldes 2022. aasta aprilli-mai seisuga). Vähem kui ühel töötajal kümnest esines **kuumusega seotud sümptomeid või haigusi**, näiteks peapööritust, krampe, kurnatust või kuumarabandust (7%), **õnnetusi või vigastusi** (6%) ja **päikesepõletust** (3%).

Joonis 12. Küsimus C1. Kas olete viimase 12 kuu jooksul kogenud mõnda järgmistest terviseprobleemidest, mida teie töö on põhjustanud või süvendanud? (Lubatud oli mitu vastust, % EL 27st)

Alus: kõik vastajad, EL 27 (n = 25 688)

Tööga seotud luu-, liigese- või lihasprobleemid või -valu on **oskustööliste, pooloskustööliste ja lihttööliste** (sh põllumajandustöötajad) (34%) hulgas rohkem levinud kui kutse-, tehniliste ja kõrgema taseme haldustöötajate (26 %) või kantselei-, müügi- ja teenindustöötajate (28%) seas.

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Amet (EU-OSHA) aitab muuta Euroopa ohutumaks, tervislikumaks ja tootlikumaks töötamise kohaks. Amet kogub, töötab välja ja levitab usaldusväärset, tasakaalustatud ja erapooletut ohutus- ja terviseteavet ning korraldab üleeuroopalisi teabekampaaniaid. 1994. aastal Euroopa Liidu asutatud ja Hispaanias Bilbaos asuv amet ühendab Euroopa Komisjoni, liikmesriikide valitsuste, tööandjate ja töötajate organisatsioonide esindajaid ning juhtivaid tööohutuse ja töötervishoiu spetsialiste Euroopa Liidu liikmesriikidest ja mujalt.

information@osha.europa.eu

<https://osha.europa.eu>